odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Aan:
Leden van de gemeenteraden en Provinciale Staten
Cc:
Leden van het college /Gedeputeerde Staten
Ambtelijke contactpersonen

Datum: 29 juli 2024
Kenmerk: ODIJ-Z-24-1929
Betreft: Reactie zienswijzen concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025 Omgevingsdienst IJmond

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

In april van dit jaar informeerde wij u over onze concept begrotingswijziging 2024 en de conceptbegroting 2025. Beide documenten lagen ter inzage en u was in de gelegenheid om hierop een zienswijze in te dienen. Al onze deelnemers agendeerden de concept begroting en concept begrotingswijziging. Wij ontvingen van 14 van de 15 deelnemers een positieve zienswijze, 1 deelnemer heeft geen zienswijze gegeven.

In de vergadering van 17 juli 2024 heeft ons Algemeen Bestuur de begrotingswijziging 2024 en begroting 2025 vastgesteld. Graag informeren wij u op welke manier wij met alle zienswijzen aan de slag gaan. Via onderstaande reactie reageren wij gebundeld op alle zienswijzen. Onderaan onze reactie leest u een overzicht van alle ingediende zienswijzen. Waar dat nodig is, reageren wij per gemeente aanvullend op de ingediende zienswijze.

Reactie op zienswijze

Financiële positie deelnemers

De ingediende zienswijzen van de individuele deelnemers gaan grotendeels in op de zorgen rondom de financiële positie van de gemeenten. De financiële positie van gemeenten staat niet alleen in ons werkgebied, maar ook landelijk zwaar onder druk waarbij nu al wordt doorgekeken naar 2026. Een stijging van de lasten vanuit de Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond verhoudt zich lastig tot deze situatie. Uiteraard is er binnen de organisatie begrip en aandacht voor de positie van de deelnemers en worden de zorgen gedeeld. Aan de andere kant stelde ons bestuur dit jaar vast dat er op korte termijn noodzakelijke stappen te zetten zijn, om de continuïteit van de organisatie en de kwaliteit die zij levert, blijvend te kunnen borgen.

Stappen om te kunnen voldoen aan toekomstige opdracht

Het speelveld van omgevingsdiensten verandert. Zo krijgen omgevingsdiensten te maken met nieuwe taken en nieuwe thema’s. Tegelijkertijd worden omgevingsdiensten geconfronteerd met

een verzwaring van de opgaven in de leefomgeving. Door het aanscherpen van de landelijke kwaliteits- en robuustheidscriteria is een duidelijker kader aan het ontstaan waaraan omgevingsdiensten dienen te voldoen. Het voldoen aan deze vereiste is geen vrijwillige keuze, maar gaat om het borgen van kwaliteit en continuïteit van wettelijke en primaire taken. Om de kwaliteit en continuïteit op langere termijn te kunnen borgen is een aantal analyses uitgevoerd naar de staat van onze organisatie en de uitvoering van de opdracht. Hieruit kwam naar voren dat er over meerdere jaren een onbalans is ontstaan in de opdracht van de deelnemers en de beschikbaar gestelde middelen. Daarnaast is in beeld gekomen dat de dienst te sterk is gaan steunen op incidentele middelen. Deze signalen benadrukken de noodzaak om voor onze organisatie een aantal stappen te zetten om aan de huidige én toekomstige opdracht te kunnen en blijven voldoen.

Van inzicht naar bestuurlijke keuzes

De belangrijkste eerste stap is inzicht. Door de gemeenschappelijke regeling, dienstverlenings-overeenkomsten en de financieringsstructuur te actualiseren o.b.v. de huidige taken, het huidige ambitieniveau en de aangescherpte landelijke kwaliteitscriteria, ontstaat inzicht en een volledig, actueel en gezamenlijk beeld van waar de GR ODIJmond staat. Verder werken wij aan inzicht in de uitvoering van de huidige opdracht, wat dit daadwerkelijk kost, inzicht in de bijdrage per deelnemer maar ook inzicht in wat opdrachtgever en opdrachtnemer van elkaar mogen verwachten. Gelijktijdig ontwikkelt een extern bureau toekomstscenario's. Dit inzicht, samen met deze scenario's moeten het bestuur en de deelnemers in staat stellen om voor de langere termijn toekomstgerichte keuzes te maken. Keuzes gericht op het besparen van kosten om de financiële positie van de GR ODIJmond en haar deelnemers gezond te houden.

Evenwichtige aanpak

De zorgen die leven bij onze deelnemers nemen wij serieus. We blijven daarom in nauw overleg met onze deelnemers om tot een evenwichtige aanpak te komen die recht doet aan zowel de financiële realiteit van de gemeenten als de noodzaak om onze taken adequaat uit te voeren. Daarbij zetten wij in op;

- Regelmatige updates: We zullen regelmatige updates verstrekken over onze financiële situatie, de voortgang in het voldoen aan de nieuwe, landelijke eisen en de uitdagingen die we hierbij tegenkomen. We streven naar een voor u zo transparant mogelijk proces.
- Inzicht in externe factoren: We informeren u over externe factoren die onze kosten beïnvloeden, zoals nieuwe wetgeving of veranderende eisen, om zo een volledig beeld te geven van onze financiële uitdagingen.
- Transparantie in besluitvorming: We zullen onze besluitvormingsprocessen inzichtelijk maken, zodat u kunt begrijpen hoe en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt met betrekking tot onze taken en middelen.

Eerste stap op korte termijn

Om op korte termijn tot het gewenste inzicht te komen, doen wij via een begrotingswijziging 2025 een beroep op onze deelnemers voor eenmalige, incidentele investering voor 2025. In dit traject informeren wij onze deelnemers over de hierboven geschreven signalen en de noodzakelijke

stappen die wij op korte termijn zullen moeten zetten. De aanbiedingsbrief met onze concept begrotingswijziging 2025 heeft u inmiddels ontvangen. We richten ons daarmee op het eerste kwartaal van 2025 wanneer het totaalbeeld beschikbaar is en we voor de lange termijn een proces kunnen inrichten met ruimte voor onze deelnemers om de opgave in evenwicht te brengen met de beschikbare financiële ruimte. Wij realiseren ons dat hier bestuurlijke keuzes zullen moeten worden gemaakt, echter wel vanuit een situatie dat het bestuur en de deelnemers een goed zicht hebben op de consequenties van deze keuzes. In dit proces zal participatie ambtelijk, bestuurlijk en met raden en staten worden ingebed.

Een overzicht van alle, volledige zienswijzen vindt u op www.odijmond.nl/over-ons/bestuur/algemeen-bestuur.
Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van Omgevingsdienst IJmond,

Just Zandhuis
Directeur

Bloemendaal	
Zienswijze	**Reactie**
De gemeenteraad heeft een positieve zienswijze ingediend op de concept eerste begrotingswijziging 2024 en de concept begroting 2025 van Omgevingsdienst IJmond. De wethouder heeft de gemeenteraad toegezegd om via een beeldvormende avond in oktober nadere informatie te verstrekken over de in de begroting beschreven ontwikkelingen.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen.

Edam-Volendam	
Zienswijze	**Reactie**
De gemeentelijke begroting voor de komende jaren staat onder druk. Alle gemeenten moeten bezuinigen. Wij verwachten van u, als GR, dat ook binnen uw begroting wordt gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden en dat u ervoor waakt dat de kosten de komende jaren niet verder oplopen.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen. Aanvullen daarop benadrukken wij dat wij uw zorg erkennen. We blijven daarom in nauw overleg met u om tot een evenwichtige aanpak te komen die recht doet aan zowel de financiële realiteit van uw gemeenten als de noodzaak om een aantal stappen te zetten om de kwaliteit en continuïteit van onze organisatie op lange termijn te borgen.

Haarlem	
Zienswijze	**Reactie**
De raad gaat akkoord met de concept begroting 2025 met de volgende kanttekening: Het is positief dat er onderzoek plaatsvindt naar de financiering en robuustheid van de organisatie. Gemeente Haarlem wacht de uitkomst van het onderzoek naar de bedrijfsvoering en de aangekondigde (definitieve) ontwerpbegroting 2025 in het najaar af. De raad brengt dit als zienswijze bij het Algemeen Bestuur van ODIJ.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen.

Heemskerk	
Zienswijze	**Reactie**
a. De raad moedigt ODIJ aan om ook na te denken over de eigen besparingsopgave. Hierin kan een goede verdeling van structurele en incidentele bedragen worden meegenomen; zeker als daarmee een	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen. Aanvullende reactie: a. Het is belangrijk te vermelden dat uit recente analyses naar de staat van onze

besparing te behalen valt. Ook kan kritisch gekeken worden naar de taken die uitgevoerd worden, aangezien in de stukken ook wordt opgemerkt dat sommige oude taken door nieuwe worden verdrongen. Wat betreft de financiering moedigt de commissie de ODIJ ook aan om gebruik te maken van beschikbare subsidies.	organisatie en onze opgave naar voren kwam dat er weinig tot geen ruimte zit in verdere efficiencyverbeteringen. Dit maakt eerder zichtbaar dat de organisatie in de huidige vorm te efficiënt is georganiseerd, eventueel vervolgstappen kunnen alleen gezet worden door bestuurlijk richting te bepalen. Wij bereiden een proces voor waarbij onze deelnemers eind Q1 2025 het inzicht hebben om hier met elkaar het gesprek over aan te gaan.
b. De raad ziet de volgende keer graag meer informatie over de incidentele en structurele bedragen in de stukken van de ODIJ.	b. Wij begrijpen uw behoefte aan meer informatie over incidentele en structurele bedragen in onze stukken. We zullen ernaar streven om in toekomstige rapportages een duidelijker onderscheid en meer details hierover op te nemen.
c. De raad adviseert een gezamenlijk onderzoek naar het functioneren van ODIJ op te nemen in de zienswijze, dat eventueel door de rekenkamers uitgevoerd zou kunnen worden.	c. Wij nemen kennis van uw advies om een gezamenlijk onderzoek naar het functioneren van ODIJ op te nemen in de zienswijze. Via een bestuursopdracht is door een externe partij een verdiepende analyse uitgevoerd. Meer informatie daarover bieden wij u via onze concept begrotingswijziging 2025. Wij vragen u hiervan, evenals van de geplande vervolgstappen kennis van te nemen. Mogelijk dat u op basis hiervan heroverweegt een rekenkameronderzoek als instrument in te zetten. Dit om te voorkomen dat zaken dubbel worden uitgevoerd.
d. De raad verzoekt in de begroting een overzicht te laten opnemen van de wettelijke en bovenwettelijke taken die aan ODIJ zijn toebedeeld zodat de raad de mogelijkheid heeft bovenwettelijke taken aan te wijzen die niet uitgevoerd gaan worden, om te bezuinigen op de uitvoeringskosten van ODIJ.	d. In de tweede helft van dit jaar starten wij met de actualisatie van onze GR, DVO en financieringsstructuur. Daarmee ontstaat het door u gevraagde inzicht in taken. Op basis van dit herijkte inzicht is de verwachting dat er keuzes gemaakt kunnen worden in bovenwettelijke taken, echter dient een groot deel van deze taken wel te moeten worden uitgevoerd; door ODIJ, de gemeente of een derde partij. Op basis van dit inzicht zullen we vanaf Q2 2025 met de deelnemers in gesprek gaan over scenario's en keuzes.

Heemstede	
Zienswijze	**Reactie**
Gemeente Heemstede onderstreept het belang van het uitgangspunt en het voornemen van het maken van afspraken ter verbetering van de dienstverlening en de samenwerking met de individuele gemeenten. Dit om de samenwerking inhoudelijk te herijken en om meer transparantie te krijgen in de samenwerking en de bijbehorende financiële afspraken in de GR.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen.

Landsmeer	
Zienswijze	**Reactie**
Zoals bekend staat de financiële positie van gemeenten al enige tijd onder druk. In 2026 worden gemeenten geconfronteerd met het inmiddels bekende 'ravijn'. Desondanks proberen wij onze financiële positie gezond en duurzaam te houden. De stijgende bijdrage aan en kosten voor de gemeenschappelijke regeling en de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) in 2024 en 2025 – hoe verklaarbaar ook – stellen ons voor een financiële uitdaging; te meer omdat de gemeente Landsmeer per 1 januari 2024 een nieuwe DVO voor bouwgerelateerde taken van aanzienlijke financiële omvang heeft gesloten met ODIJ. Wat de gemeenteraad echter vooral zorgen baart, is dat u in de aanbiedingsbrief net als bij de aanbieding van de kadernota aangeeft dat er later dit jaar nog een gewijzigde begroting 2025 volgt en dat inmiddels bekend is dat deze wijziging € 73.000,- bedraagt. De raad verwacht dat ODIJ zich verhoudt tot de financiële uitdagingen waarvoor de (deelnemende) gemeenten zich gesteld zien en dat er voor de gemeentelijke bijdrage een bezuinigingstaakstelling wordt overwogen.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen. Aanvullende reactie: We erkennen dat de stijgende bijdrage aan de GR en de kosten voor de DVO's in 2024 en 2025 een financiële uitdaging vormen. We zijn ons bewust van de extra impact die de nieuwe DVO voor bouwgerelateerde taken per 1 januari 2024 heeft op de gemeente Landsmeer. Uw zorgen over de aangekondigde gewijzigde begroting 2025 nemen we serieus. We begrijpen dat dit onzekerheid met zich meebrengt voor uw financiële planning. We blijven in nauw overleg met alle deelnemende gemeenten om tot een evenwichtige aanpak te komen die recht doet aan zowel de financiële realiteit van de gemeenten als de noodzaak om onze taken adequaat uit te voeren. Het proces dat wij hiervoor voorstellen, voorziet in ruimte voor de deelnemers om bestuurlijke keuzes te kunnen maken om eventuele kostenstijging (deels) te mitigeren, maar dan wel vanuit een gezamenlijk inzicht van waar we staan en wat de consequenties van deze keuzes zijn.

Purmerend	
Zienswijze	**Reactie**
De raad neemt een voorbehoud op de meerjarenraming i.v.m. mogelijke keuzes die de gemeente moet maken om de tekorten op de gemeentelijke begrotingen op te heffen.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen.

Uitgeest	
Zienswijze	**Reactie**
Een positieve zienswijze met inachtneming dat tegenvallers binnen de eigen begroting moeten worden opgevangen.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen.

Velsen	
Zienswijze	**Reactie**
De raad heeft bij de ontwerpbegroting 2025 wel een aantal kanttekeningen geplaatst. De kanttekeningen hebben een relatie met het plan van aanpak ten behoeve van het Interbestuurlijk programma VTH-milieu (IBP) en de recente bestuursopdracht aan de directeur van de ODIJ. a. De gevraagde bijdrage van Velsen voor 2025 is hoger dan de reservering op onze begroting. We constateren daarbij dat ODIJ met een hogere inflatiecorrectie rekent en dat het uurtarief in 3 jaar met meer dan 15% is gestegen. We gaan proberen om de gevraagde dekking via een begrotingswijziging te reserveren. Op voorhand geven we daarbij aan dat daarvoor heel beperkt ruimte is. b. De resultaten van de (nog lopende) bestuursopdracht zijn nog niet in de ontwerp-begroting verwerkt Er is aangegeven dat er nog voor de zomer een voorstel voor wijziging van de begroting 2025 wordt opgesteld. Gezien het financieel zware weer dat op onze gemeente afkomt, geven we nu vast aan dat er in onze begroting geen middelen zullen zijn om extra kosten te dekken. We zullen met elkaar in gesprek moeten om het evenwicht tussen	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen. Aanvullende reactie: We realiseren ons de financiële situatie van onze deelnemers, we waarderen uw inspanning om de gevraagde dekking te realiseren. Zoals in de algemene reactie beschreven en conform uw verwachting zullen wij met elkaar in gesprek moeten om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te herstellen binnen de financiële mogelijkheden die de deelnemers aan de GR hebben. In dit proces zal participatie ambtelijk, bestuurlijk en met raden en staten worden ingebed. Wij zullen daartoe een gedetailleerd voorstel ontwikkelen voor raadsbetrokkenheid. Wij hebben dit beschreven in bovenstaande algemene reactie op de zienswijzen.

ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te herstellen binnen de financiële mogelijkheden die de deelnemers aan de GR hebben. Deze herijking van de GR vraagt om een actieve rol van de gemeenteraden. Onze raad heeft de wens om nauw betrokken te worden bij de voorbereiding van de nieuwe GR en de keuzes die gemaakt worden in het kader van de toekomst van de ODIJ, zowel gezien het belang dat onze raad hecht aan een gezonde leefomgeving als de financiële problematiek van de gemeente. Onze raad verzoekt uw bestuur daarom de directeur van de ODIJ opdracht te geven met een voorstel te komen voor betrokkenheid van de raad dat zich niet alleen richt op informeren, maar ook op mogelijkheden om te reflecteren en input te geven.	

Wormerland	
Zienswijze	**Reactie**
In de vergadering van 11 juni 2024 heeft de gemeenteraad in overeenstemming met voorstel besloten kennis te nemen van het conceptjaarverslag 2023 en de concept- Jaarrekening 2023 van de ODIJ en als zienswijze kenbaar te maken dat de raad kan instemmen met de eerste Begrotingswijziging 2024 en de conceptbegroting 2025 van de ODIJ, ook als zienswijzen aan de ODIJ kenbaar te maken dat naar aanleiding van de financieel zware tijd bij de gemeenten de raad ook een bijdrage verwacht van de Omgevingsdienst IJmond.	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen.

Zandvoort	
Zienswijze	**Reactie**
De raad maakt zich zorgen over het niet structureel in evenwicht zijn van de begroting van ODIJmond en ziet dat het percentage waarmee beoordeeld kan worden welke	Zie bovenstaande reactie op de zienswijzen. Aanvullende reactie:

structurele ruimte de ODIJ heeft om de eigen lasten te dragen, met ingang van 2025 negatiever wordt. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de uitvoerbaarheid van de kerntaak van vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken omdat deze kwetsbaar zijn geworden. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de mate waarin de ODIJ in control is, omdat ODIJ achterblijft op de gemaakte afspraken voor (met name) de uitvoering van de wettelijke taken van de gemeente. De raad wil graag inzicht krijgen in het aantal meldingen, klachten, bezwaar- en beroepszaken en handhavingsverzoeken dat wordt ingediend en afgehandeld bij ODIJmond door dit op te nemen in het jaarverslag van ODIJmond. Hiervoor vindt de raad dat er stappen moeten worden ondernomen en de raad op de hoogte wordt gebracht van de stappen die ODIJmond gaat nemen om de zorgen op bovenstaande drie punten weg te nemen.	Zoals in de algemene reactie beschreven werken wij aan een verbeterslag van onze planning & control cyclus, zodat voor u inzicht ontstaat in de uitvoering en realisatie van onze opdracht en daarmee de uitvoering van de wettelijke taak. Tegelijkertijd zullen wij met elkaar in gesprek moeten om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te herstellen binnen de financiële mogelijkheden van uw gemeente. In dit proces zal participatie ambtelijk, bestuurlijk en met uw raad worden ingebed. Wij zullen daartoe een gedetailleerd voorstel ontwikkelen voor raadsbetrokkenheid. Wij hebben dit beschreven in bovenstaande algemene reactie op de zienswijzen.